3774

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 8 jan. 1954

Uw 474.

Tijdens een onderhoud, dat een mijner medewerkers naar aanleiding van het door U bedoelde Merdeka-artikel had met de wnd. chef sectie-West-Europa van Luar Negeri, Sjamsu Bahrum, werd door deze nog eens te kennen gegeven, dat de Indonesische regering de voorbereiding van de opheffing van de Unie wenst te bespoedigen en dat men op de daarbij betrokken departementen deze materie in studie heeft. De indertijd aangekondigde interdepartementale commissie zou nu spoedig worden ingesteld.

Aan de voorstelling van Merdeka dat de regering thans op uiterst korte termijn haar standpunt inzake de liquidatie van de Unie zou bepalen moest evenwel, aldus de heer Sjamsu Bahrum, geen waarde worden gehecht.

Tijdens dit gesprek, dat een geheel informeel karakter droeg, werd dezerzijds ook stilgestaan bij de door Merdeka geuite veronderstelling, dat de reis van minister Ong mede verband zou houden met de voorbereiding van de opheffing van de Unie. Hieraan werd echter zo zorgvuldig voorbijgegaan, dat ik mij niet kan onttrekken aan de indruk dat de reis van de Minister aan dit doel inderdaad niet vreemd is, hetgeen bevestiging zou kunnen vinden in het door U vermelde betreffende zijn besprekingen in Duitsland.

Van Ittersum rapporteerde in zijn gisteren verzonden schrijven van 6 dezer no. 79-42 zijn indruk, versterkt door inlichtingen, welke hem dezer dagen bereikten, dat de Indonesische regering nog niet tot een beleid inzake de liquidatie van de Unie en de herziening van de RTC-accoorden in het algemeen is kunnen komen en dat de gedachtengang hieromtrent nog in een stadium van verwarring verkeert. In bedoeld schrijven is hieraan toegevoegd, dat men onder deze omstandigheden uiteraard wel rekening moet houden met de mogelijkheid dat bij gebrek aan een redelijke uitweg het Kabinet de gordiaanse knoop eenvoudig zal doorhakken. Weliswaar zal men het moment van een dergelijke beslissing zo lang mogelijk uitstellen, maar niet vergeten mag worden, dat het punt van de opheffing van de Unie vooraan op het programma van het Kabinet paraisseert en dat hier sprake is van de inlossing van een belofte aan invloedrijke politieke groepen, welke op den duur evenmin als in het geval van de Ambassade te Moskou, voortdurend kan worden uitgesteld.

In mijn 853 wees ik erop dat de huidige anti-Nederlandse agitatie in de pers naar aanleiding van de recente arrestaties van Nederlanders zou kunnen zijn ingezet ten einde voor 'revolutionaire' i.c. unilaterale oplossing van de Uniekwestie de geschikte politieke sfeer te creëren.

Kenmerk: Van Bylandt 852.
©BuZa, archief BZ, ingekomen codetel. Djakarta 1954
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19223